Z českých mlýnů

HUMORESKY KARLA TŮMY.

Jako máslo.

Nezavál Vás jaktěživ vítr do 'myší díry' pod Litickou skalou? Vidím Vám na nose, nezavál a to je—škoda! To už jste potom taky svatě neznali ani nebožtíka Litického pana otce Vohryzku, ani jeho neodlučitelného kamaráda, starého krajánka Sochůrka; a to je teprve škoda!

Tedy, abyste se vyznali nejdříve aspoň v krajině! Jak a kudy teče divoká Orlice s hor do Labe, má věděti podle učební osnovy pro obecné školy každý žák třetí třídy; že pak se nad ní vypíná takhle stranou od Kostelce jako od Vamberka starý, na maďeru až rozbitý hrad Potštýn, ku kterému vede křížová cesta s umučenými obrazy a pod kterým dr. Antonín Frič nasadil neplechu lososí — poví Vám zase každý druhý Pražák 'lepší třídy'. Zbývá mi tedy vlastně jen vypáčiti Vás ještě z potštýnské hospody a dopachtiti se s Vámi přes pořádný kopec a les, s kterého vyvalíte oči na divoko rozervanou, železnicí a Orlicí prolomenou kotlinu, uprostřed níž, jako sova z nudlí, kouká skála s ditto rozmaděrovaným hradem — Litickým. Pod tou skalou při samé vodě tulí se pak šindelem krytý mlýn nebožtíka pana otce Vohryzky a kousíček opodál ve skále ona znamenitá 'myší díra', totiž skutečná díra, jen že by jí pohodlně prolezla německá myš, třeba jako —Bismark veliká!

V tomto romantickém zátiší mohli jste tedy jednoho krásného jitra býti svědky následující idyly:

Před mlýnem na lavici sedí pan otec Vohryzka v nedbalkách a vedle něho krajánek Sochůrek v plném 'vixu': totiž s tlumukem na zádech, s holí v ruce a s dýmkou v ústech. Před panem otcem na zemi klečí pak, jako vasal před králem—s odpuštěním, potštýnský švec—. Však neprosí o milost, ani o manství, nýbrž béře mu míru na nové boty.

"Ale to vám povídám, Knejpku žádné hřbetice!" napomíná pan otec.

Náš poctivý Knejpek couvne na koleně jako na polo uražen:

"Ale pane otče — já a hřbetice! Škoda, že vám už tak dlouho dělám."

"A s neděle ať je mám!" poručil si pan otec znova.

"To taky že máte! Ještě dnes doskočím si do Kostelce k Sejkorovi pro kůži a do neděle jste v botách."

"Jen že nepovídá do které!" prohodil v tom starý krajánek do zubů, až to ševcem trhlo. "Vsadil bych se, až se vrátím z cesty, že budou ještě pořád boty kdes!"

"A kdy se vrátíte?" otáže se podurděný švec, zvedaje se jako lev ke skoku.

"Nu kdy? Toť víte, za 14 dní, jako vždycky."

"Můj ty světě, za 14 dní!" zlobí se švec. "Člověče, to mne špatně znáte! Já ušil jednou panu vrchnímu boty přes noc, chceteli co vědět, a panáčku, jaké boty, že byste v takových ani chodit nedoved."

Nyní zase zrudl v tváři starý krajánek jako ťopan:

"Vy štětino! Vy tak zrovna víte v jakých botách já už zpřechodil světa! Takové boty, jaké jsme měli za Radeckého v Netálii, takové jste vy ani neviděl! Ty hrály jinší kousky než ty vaše škorně!"

Štěstí, že se do toho vložil veselý pan otec a okřikl krajánka: "Eh, syp se už Sochůrku, syp a nedopaluj dobrých lidí!"

Starý krajánek se na to skutečně zved, podal se smíchem panu otci a po té rozpálenému ševci ruku a stupal vesele pěšinou podle vody, bafaje si o sto šest.

Pan otec se ševcem dívali se za ním mlčky.

"Ňáký pálený kostelník!" odlehčil si konečně mistr Knejpek zvedaje se k odchodu.

"Haha!" přisvědčoval pan otec, "to si myslím: stará vojna, ale z gruntu dobrý chlap!"

Nu a pan otec Litický musil přece Sochůrka znát: vždyť spolu vyrostli! Ano, tamhle na té louce za vodou spolu krávy pásli, 'ohníček topili' a skotačili— na to spolu práškovali, spolu pak i do města na zkušenou šli a tam v radosti i psotě, v štěstí i slotě druh k druhu věrně stáli, ba i když je osud rozvál jako vítr otruby, zase se ve zdraví shledali.

Náš pan otec, ač byl jako habr, ušel šťastně vojančině, ale za to čapli Sochůrka a už nepustili. Tenkrát oba pro sebe brečeli jako dva loučící se milenci. Slibovali si, že si budou psát a že si zůstanou věrni až do smrti. Sedm dva cetníků vtiskl tenkrát Vohryzka Sochůrkovi do dlaně a dal mu na památku pytlík i s tabákem. Ale člověk míní a 'bříza' mění. Z Terezína psával Sochůrek ještě pilně z Uher již méně a když odtáhla jeho kumpanie — sloužil u pekařské— do Netálie, jako by do vody zapad!

Léta minula, Vohryzka převzal mlýn, oženil se, té 'drobotiny' čili 'božího požehnání' (jak paňmáma říkávala) přibývalo každým rokem, ale o Sochůrkovi ani památka; — konečně po 12 letech — nastojte, přivedou si děti, vracející se ze školy, osmahlého, sešlého vysloužilce, který po vojansku salutuje před panímámou, ale panu otci padá okolo krku. Bylo to radosti a největší měly děti! Neboť stará šavle přiučovala je kde jakému čtveráctví, kterého ještě neznaly. Ale brzy nastala otázka, co s kamarádem. Vojančina pěkná věc, ale mlejny by tam měli mít, aby člověk za těch 12 let tak docela neodvyk řemeslu a tak zatroleně nepřivyk té sladké lenosti. Od srdce rád byl by si nechal Vohryzka starého kamaráda za stárka, ale kam s tou flintou? Takhle při sklenici povídat zkušenosti z Netálie, až se celá šalada smíchy válela; velusa, ramšla sekat, na ryby nebo na ptáky chodit — ano, na to byl Sochůrek metr, ale ku práci by ho nebyl dostal ani kanonem. Sotva několikrát voršovem hodil, už ho všechno bolelo a ten tam—na rybách.

Asi po měsíci přišel sám, postavil se po vojansku před panímámu, salutoval a zdvořile prál:

"Panímaminko, já mockrát za všechno dobré děkuju, ale já musím zase do světa. Vidím, že nejsem k ničemu!"

"A kam chcete?"

"I tak po vodě nebo proti vodě, kam mne nohy ponesou, od mlejna ku mlejnu, jako starý krajánek."

"Ale nepouštějte se daleko a přicházejte se na nás podívat."

"Inu, toť víte! Jak pak jináč. Vždyť jsme s panem otcem vyrostli." Přejel si rukávem oči a šel. Od těch dob pak vedl život jako hodiny.

Od Litic ku hranicím do hor vzhůru 'na poslední klepandu' měl as týden co jít, odtamtud zase týden: zkrátka, za 14 dní byl zase 'doma'. Když pak si tu dva, tři dni poklábosil v šalandě i ve mlejnici, pozašil si tu onu záplatu a zřídil boty, pustil se opět dolů po vodě do kraje, ale zase nic dále, než co tak pohodlně urazil za týden. Pak se obrátil a zase po jiném potoce 'domů'. Tak to vedl již na devátý rok a dařilo se mu při tom dobře.

Tenkráte bývalo po českých mlýnech ještě nějaké živobytí! Veselého vojáka všude rádi viděli, za dobrou taškařici každý mu dal rád nalejt sklenku a o tabák taky nebyla nouze. Už měl to své krajánkovství zavedeno skoro jako dobrou živnost, nebo aspoň poseláctví. Když šel do hor, dal mu do komise pan otec: dobrou jalovcovou a prajzský tabák musil mu tam koupit; když pak šel opět dolů do kraje, zase panímáma mu toho napřipomínala: lahvičku dobrušské kmínky, pěkný kosmonoský šátek s tulipány, pár loket plátýnka, silné jehly, nitě atd., až do toho kousku marcipánu těm dětem.

Nuže, s takovou fůrou komisí v hlavě žejbroval se i tentokráte náš milý Sochůrek dolů po vodě, do kraje. Mohlo by se tedy myslit, že na mistra Knejpka a na jeho boty za těch 14 dní svého kolendrování už na dobro zapomněl! Ale to to! První slovo, jakmile se vrátil: "A co ten s odpuštěním švec? Dodržel slovo?"

"I dodržel, náhodou, ale bodejž ho tisíc pružin křížem krážem: udělá mi zas takové píšťaly, já v nich nemohu vydržet."

"Tlačí?"

"Jako skřipec. Andělíčky v nich slyším zpívat."

Nastalo komisionelní ohledávání nešťastných bot.

"Inu práce by ušla, forma taky ale hřbetice!" posuzoval znalecky Sochůrek a už zouval sobě své harmoniky a že boty zkusí.

"Jdi mi k šípku a já tě z nich vícekrát nevyzuju!" zpouzel se polo žertem, polo opravdově pan otec.

Ale žádná pomoc. Už byl Sochůrek v jedné a — "podívejme se!" liboval si, "to se ten švec na mne zhlíd; mně padnou jako ulity!"

"Což to mně taky," Vohryzka na to, "ale choď v nich chvíli a budeš jinou pískat."

"Dovolte!" A už byl v druhé. "Jedna, dvě—jedna dvě, reksum, kehrt euch!— inu v prstech, ostudy, v prstech svírají, to byste z nich měl pěkná kuří oka pro radost!"

"A už mi je přece povyrazil!"

"Hm, ta zatrolená hřbetice: to není nic platno to vám je musím vyšlapat. Za dva dni, co tu pobudu, vychodím vám je, že v nich budete moci tancovat!"

"Myslíš? No tak nešť!"

Ale když po dvou dnech Sochůrek se z bot vyzul a pan otec se do nich napěchoval.....himellaudon! za půl hodiny slyšel už zase andělíčky vejskat, kulhal hůř než sešejdrovaný pastorek a zažehnával mistra Knejpka při každém kroku do horoucí skály a do sedmého kopyta.

"Sochůrku, honem mi z nich pomoz!" sténal usedaje na mez, "to není k vydržení! Já mu je hodím na hlavu, tomu oslu!"

"Ale to by byla škoda bot!" tišil ho Sochůrek; "víte, co uděláme? Já si ty ostudy vezmu do hor; za 8 dní jsem zpátky a to se podíváte, jak vám je vychodím!"

Nu, boty nebyly k zahození, jen co je pravda, sdělány byly důkladně, pan otec je zrovna tak na hodinu nepotřeboval.

"Nu tak to zkusme, když myslíš!"

Druhého dne dal pak Sochůrkovi ještě zlatník na jalovcovou a na prajzský tabák, panímáma mu zavinula kus bábovky do papíru a náš starý parola, naraziv si páně otcovy nové boty, vyšlapoval si jako kavalír opět proti vodě vzhůru do hor.

"Tedy za týden?"

"Za týden s pomocí boží! Jako jeden šasér!"

Zase bylo ticho na Litickém a vše chodilo starým obvyklým pořádkem.

"Dnes jest tomu týden, co šel?' vzpomněla si panímáma.

"Ano."

"Toť mu musím nechat hrnek kávy a buchtu, na to si on potrpí."

Ale káva se sušila na kamnech den a dva dni — Sochůrek nešel. Minul druhý týden. Sochůrek pořád ještě se nevracel. Co to? Když už nadcházela třetí sobota a po Sochůrkovi pořád ne slechu, začalo to panu otci 'mrtat voskem'; snad někde nekřaptí? Snad se mu něco nepřihodilo? Poslal se přeptávat do horních mlýnů, skoro na tři hodiny cesty; ale odevšad zprávy, že tam byl Sochůrek před třemi nedělmi, v nových botách, když šel nahoru proti vodě, ale zpátky jít že ho nikdo neviděl. Z týdnů staly se měsíce, z měsíců čtvrtletí a půlletí, však o Sochůrkovi pořád ani památky. Jako by se byl propad. Co si už nadělali pro něho hlavy. Na všechno možné připadali. A co se už s panímámou pan otec nahádal. Panímáma totiž dokazovala, že všichni takoví staří kumpáni jsou jedna partika, že Sochůrek zkrátka boty prodal a teď se stydí přijít. Ale pan otec nedal na něho dopustit. Konečně přešla zima, vysvitlo jaro a blížily se velkonoce. Na Sochůrka už se nevzpomínalo, boty už se oželely. Tu najednou vrazí děti jako vyjeveny do světnice a "tatínku, maminko! Sochůrek je tady!" A skutečně na prahu objeví se Sochůrek živý a zdravý jako ryba, levou rukou salutuje a pravou ukazuje na své boty: prsty mu z nich čouhají, podešve odloupány, Sochůrek ale pokročí vesele v před a mlaskne si:

"Jako máslo, pane otče! To si pohovíte: jako máslo!"

Adresář spolků

Česko-Slov. Dělnické Podpor. Jednoty

pro severozápadní státy:

Minnesota, Iowa, Wisconsin, Nebraska a obě Dakoty.

Hlavní Jednota v Montgomery, Minn.

odbývá své schůze každou 4. sobotu v měsíci v síni F. V. Staňka o 8. h. večer. Velkopředseda V. J. Factor. Velkotajemník Fr. Mixa. Velkoučet. ík Jos. E. Sokol. Velkopokladník Jos. Maruška.

Č. I. v Montgomery, Minn.

odbývá své schůze každou čtvrtou neděli v měsíci. Předseda Fr. K. Staněk. Tajemník Fr. Mixa. Účetník Jos. E. Sokol. Pokladník Fr. Pexa.

Čís II. Mladočech v Le Sueur Center, Minnesota.

odbývá své schůze každou 2. neděli v měsíci v síni pana J. Peroutky. Předseda Jan Bicek, tajemník V. Štěpán, Lexington, Minn., účetník Vác. Krava, pokladník Jak. Peroutka.

Č. III. v St. Paul, Minn.

odbývá své schůze každou 3. středu v měsíci Předseda Jan Bednář; tajemník F. J. Pavlečka, 657 Canton St.; účetník Fr. Bělka, 304 Colborn st., St. Paul, Minn.

Č. IV. v Minneapolis

odbývá své schůze každou 4. neděli v měsíci v síni č. 34 Washington Hall, Washington ave S. Předseda Petr Straka, taj. Fr. Jindra, 647 Ontario st. S. E. Minneapolis, Minn.

Č. V. v Nové Praze, Minn.

odbývá své schůze každou 4. neděli v měsíci Předseda Vojta Chalupský, taj. F. J. Novotný, účetník Jan Jelínek, pokladník Jakub Svoboda. New Prague, Minn.

Č. VI. v Hayward, Minn.

odbývá své schůze 1. neděli v měsíci. Předs Karel Funfar, dozorce Vác. Vaněk, taj. Vojt. Pacovský, Glenville, Minn. Účetník J. Plevka, pokladník Jos. Funfár.

Karel Veliký, č. VII. v Nové Třeboni, v Minnesotě.

odbývá své schůze každou 4 neděli v měsíci. Předseda Jan Noska, taj. Jan Jindra, Kilkeney, LeSueur Co. Minn., účetník Mat Turek, pokladník Tom Turek.

Č. VIII. Rovnost Owatona, Minn.

odbývá své schůze každou 1. neděli v měsíci v síni Č. S. P. S. Předseda Josef A. Stránský, tajemník V. Martinek v Owatonna, Minn., účetník Frank Kašpar, pokladník A. Horák.

Pánům úřadníkům spolků.

Účetní (obchodní) knihy, jako Ledgers, Journals, denní kniny a jiné, od 75c. nahoru u Pokroku Západu.

Vyzkoušené semeno kukuřice.

Zašlete 5 jednocentových kolků o tři paklíčky nejlepších druhů kukuřice, jež zaslány budou na ukázku a 20 stránkový spis "Hints on Corn Growing; How up to-date Farmers Grow the Big Crops." Iowská hospodářská kolej vypěstovala této kukuřice 94 bušlů po akru, jež vydala 62 bušlů kukuřice drolené a 70 lb. šáchů. Adresujte: **Pleasant Valjey Seed Corn Farm, J. B. Armstrong, Prop., Shenandoah, Ia.** th242½m

Paroplav. Spol. Sev.-německého Lloydu.

Po parolodích expresních nejrychlejší jízda přes moře za 5 dní 15 hod. a 10 minut.

Přeplavní ceny

	Z New Yorku do Bremen.	Z Bremen do New Yorku
Po parolodích expresních	$30.00	$38.50
" " pravidelných	$26.00	$36.50

HLAVNÍ ÚŘADOVNA:

OELRICHS & CO.
2 Bowling Green, New York.

HLAVNÍ JEDNATELÉ PRO ZÁPAD:

H. Claussenius & Co.
80 Fifth Avenue, Chicago, Ill

Hambursko-Amer. akciová paropl. spol.

Přeplavní ceny

Po parolodích expresních nejrychlejší jízda přes moře za 5 dní 21. h.

	Z New Yorku do Hamburku:	Z Hamburku do New Yorku
Po parolodích expressních	$30.00	$36.00
" " pravidelných	$26.00	$31.50
" " Union linie	$26.00	$31.50
" " Baltimorské linie	$26.00	
" " Galvestonské linie	$30.00	$31.50

Ohledně přeplavu hlaste se u

HAMBURG-AMERICAN LINE,

37 Broadway gen. úřad. společnosti New York | N. W cor. Randolph & LaSalle Street. Chicago, Illinois.

STAVEBNÍ DŘÍVÍ dodáno na Vaší stanici. Doprava zaplacena.

Za velkoobchoní ceny.... Můžete koupiti stavební dříví tak lacino jako váš obchodník a ušetříte jeho výtěžek pro sebe. Nenáležíme k žádné kombinaci. Zašlete nám účty za dopravu. Adresujte:

UNION LUMBER CO, Winona, Minn.

TH24-1r Píšte askavě anglicky.